



REPUBLIKA SLOVENIJA  
**DRŽAVNI ZBOR**

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana  
t: 01 478 96 70, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Ljubljana, 6. 2. 2023

**ODBOR ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, ŠPORT IN MLADINO**  
**Dr. Mirjam Bon Klanjšček, predsednica**

**ZADEVA: Zahteva za sklic nujne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino**

Na podlagi drugega odstavka 48. člena Poslovnika državnega zbora Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati zahteva sklic nujne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino z naslednjo točko dnevnega reda:

**Povišanje cen programov vrtcev zaradi dviga stroškov dela naj nosi vlada in ne občine oziroma starši.**

**Obrazložitev:**

Januarja 2023 so praktično vse slovenske občine napovedale dvig cen programov v javnih vrtcih. Kot razlog navajajo dvig plač in tudi ostalih materialnih stroškov, ki so posledica nesistemskih in enostranskih ukrepov Vlade RS na področju sistema plač ter prepočasnega ukrepanja na področju dviga cen energentov. Občine bodo dvig cen programov v vrtcih morale pokriti bodisi z lastnimi sredstvi, kar pomeni vsaj delno zaustavitev razvojnih projektov, ali pa bodo breme podražitev prisiljene prevaliti na ramena staršev otrok.

Vlada RS je dne 23. 1. 2023 soglašala z besedilom Aneksa h Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji. S podpisom aneksa so se zaposlenim na delovnem mestu »Vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja« plače zvišale za štiri plačne razrede, in sicer se je izhodiščni plačni razred dvignil iz 22. v 26. plačni razred. Pri tem je pomembno poudariti, da se plače pomočnic vzgojiteljev realno niso zvišale, ampak so se zgolj uskladile z novo določenim zneskom minimalne plače, ki je sedaj v višini 26. plačnega razreda.

V petek, 13. januarja 2023, je bil v Uradnem listu Republike Slovenije objavljen Sklep ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v skladu s katerim bruto minimalna plača za delo opravljeno po 1. januarju 2023 znaša 1.203,36 evra, kar pomeni 12 % dvig minimalne plače. Poleg dviga minimalne plače so se v letu 2022 stroški dela povišali tudi zaradi zvišanja regresa, višjih stroškov prevoza na delo zaradi spremembe načina povračila v juniju 2021, dviga premij za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev v letu 2021 in dviga povrnitve stroškov prehrane na delu.

Cena programov vrtcev je določena skladno s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo (Uradni list RS, št. 97/03, 77/05, 120/05, 93/15 in 59/19). Kot element za določitev cene se skladno s 4. členom Pravilnika upoštevajo:

- stroški dela,
- stroški materiala in storitev,
- stroški živil za otroke.

Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 55/17 in 18/21) v 28. členu določa, da se vrtcem iz proračuna občine zagotavljajo sredstva v višini razlike med ceno programov in plačilom staršev. Cena programa vsebuje stroške vzgoje, varstva in prehrane, ki jih sestavljajo:

- stroški dela zaposlenih v vrtcu, ki se ugotavljajo v skladu z zakonom, normativi in standardi ter kolektivno pogodbo;
- stroški materiala in storitev, potrebnih za izvajanje programa in
- stroški živil za otroke.

Zaradi višjih stroškov dela, materiala, storitev in živil za otroke praktično vse slovenske občine napovedujejo dvig cen programov vrtcev. Največ razlogov za dvig cen programov v vrtcih pa nosi Vlada RS. Prvi razlog je prepočasno ukrepanje vlade na področju reguliranja cen energentov za vzgojno-izobraževalne zavode. Nova Slovenija je že 20. 10. 2022 podala zahtevo za sklic nujne seje parlamentarnih odborov, na kateri smo želeli doseči, da resorna ministrstva pripravijo celovite ukrepe pomoči javnim zavodom pri spopadanju z visokimi cenami energentov. Vladajoča koalicija je predloge sklepov zavrnila, regulacijo cen energentov za javne zavode pa je uvedla šele konec leta 2022. Vsekakor pa imajo največji vpliv na dvig cen programov vrtcev stroški dviga plač pomočnic vzgojiteljic in dvig minimalne plače. Vlada se je teh ukrepov lotila nesistemsko, brez široke javne razprave in je povsem preslišala opozorila združenj slovenskih občin.

V Skupnosti občin Slovenije so 12. 1. 2023 v sporočilu za javnost zapisali, da je nesprejemljivo, da se je vlada s sindikati sama pogajala o dvigu plač pomočnic vzgojiteljic v vrtcih, iz pogajanj pa so bili izključeni tisti, ki bi morali zagotoviti finančna sredstva za višje plače. Masa plač je namreč v občinah zelo različna, višina prejetih sredstev skozi primerno porabo pa obratno sorazmerna. Občine, ki skozi sistem primerne porabe na prebivalca prejmejo najmanj, bodo tako imele najvišje stroške za pokrivanje stroškov popravkov plač.

V Združenju mestnih občin so v izjavi za medije 16. 1. 2023 izpostavili, da mestne občine niso bile vključene v pogajanja, ki so privedla do dogovora o povišanju plač vzgojiteljicam v vrtcih, kot ustanoviteljice vrtcev pa nosijo finančne posledice tega dogovora. V združenju so zatrdili, da je dejstvo, da mestne občine nimajo sredstev za pokritje višjih stroškov dela v vrtcih. Prav tako so opozorili, da strošek dela predstavlja glavnino cene programov vrtcev. Obseg dodatnih stroškov v posameznih mestnih občinah dosega tudi večmilijonske zneske. Mestne občine zato pozivajo vlado, da iz državnih sredstev pokrije stroške vseh povišanj plač, ki so oziroma bodo nastali po 1. januarju 2023. V nasprotnem primeru bodo mestne občine prisiljene v dvig cene vrtcev, s čimer se bo velik del stroškov prevail na starše. Predvideva se, da bo dvig cen programov vrtcev v povprečju med 14 % in 17 %, kar za družino s povprečno plačo in enim otrokom v vrtcu pomeni od 40 do 55 EUR več na mesec.

Če vlada ne bo ukrepala, so dvig cen programov vrtcev zaenkrat že napovedali v Mestni občini Maribor, Mestni občini Ptuj, Mestni občini Murska Sobota (dvig za 13 %), Mestni občini Kranj, občini Bled, Gornja Radgona, Laško, Žirovnica, Lendava (dvig med 14 in 17 %), Ljutomer, Beltinci, Naklo, Železniki, ... V preteklih dveh mesecih so se cene programov vrtcev med drugim že povišale v Mestni občini Celje, Mestni občini Novo Mesto (dvig v višini 13 %), Mestni občini Slovenj Gradec, Mestni občini Velenje, občinah Ajdovščina, Vipava, Grosuplje, Komenda, Pivka, Polzela, Rogaška Slatina, Škofja Loka, Vodice, Zreče, Izola, Cerklje na Gorenjskem, Tržič ...

Socialni demokrati so dne 3. 2. 2023 na Vlado RS naslovili pobudo za preprečitev dviga cen vrtcev. Pri tem so poudarili, da je ob napovedih dviga cen vrtcev nujno reagirati takoj, zato v poslanski skupini SD vladi predlagajo, da vzpostavi začasni mehanizem, s katerim bi preprečila, da bi stroški amortizacije višjih cen vrtcev postali breme staršev. Predlagajo sprejem interventne zakonodaje ali dogovor med občinami in državo.

V Novi Slovenij menimo, da bi morala Vlada RS pri usklajevanju plačnega sistema za celotni javni sektor in dvigih plač sistemsko poskrbeti tudi za vse posledice predlaganih rešitev. Povišane stroške plač oz. dela v javnih vrtcih bi država morala kriti iz proračuna, razmisliti pa bi bilo potrebno tudi o tem, da se breme plač javnih uslužbencev v vrtcih v celoti prenese v breme državnega proračuna, s čimer bi se tovrstnim situacijam v prihodnosti izognili. Če vlada s takojšnjim interventnim odzivom slovenskim občinam, zasebnim vrtcem s koncesijo ter zasebnim vrtcem, ki izvajajo javno veljavni program, pri dvigu stroškov dela ne bo pomagala, bo s tem povsem izničila učinek nedavnega povišanja minimalne plače, breme višjih cen pa bo v celoti padlo na ramena staršev otrok. Dvig cen vrtcev bo pomenil še dodatni inflacijski pritisk, kar pomeni, da se bodo cene življenjskih stroškov še dodatno dvignile.

Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednja sklepa:

- 1. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino predlaga Vladi RS, da pripravi celovit paket ukrepov pomoči slovenskim občinam, zasebnim vrtcem s koncesijo in zasebnim vrtcem, ki izvajajo javno veljavni program, s katerim bi pokrili dvig vseh stroškov dela, ki so nastali po 1. januarju 2023, in z njim v roku enega meseca seznanjeni pristojni odbor državnega zbora.**
  
- 2. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino predlaga Vladi RS, da reprezentativna združenja slovenskih občin vključi v vsa pogajanja in dogovore povezane s spremembo plačnega sistema javnih uslužbencev iz njihove pristojnosti.**

Predlagatelji nujne seje Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino predlagamo, da na sejo povabi naslednje predstavnike:

- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Skupnost občin Slovenije,
- Združenje občin Slovenije,
- Združenje mestnih občin Slovenije,
- Zveza ravnateljev in pomočnikov ravnateljev,
- Združenje zasebnih vrtcev Slovenije,
- Skupnost vrtcev Slovenije.

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic nujne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino predstavila poslanka Iva Dimic.

Janez Cigler Kralj,  
vodja poslanske skupine

Priloge:

<https://skupnostobcin.si/novica/poziv-skupnosti-obcin-slovenije-glede-plac-pomocnic-vzgojiteljic/>

<https://www.zmos.si/zmos-poziva-vlado-k-pokritju-visjih-stroskov-dela-v-vertcih/>

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/ce-bodo-obcine-dvignile-cene-vertcev-se-bo-velik-del-stroskov-prevalil-na-starse.html>

<https://www.rtv slo.si/slovenija/cene-vertcev-se-bodo-dvignile-za-od-14-do-17-odstotkov-sporocajo-mestne-obcine/655736>